

بسمه تعالی

دستورالعمل چگونگی تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال اعضای حقیقی و روش ارجاع خدمات

این دستورالعمل بر اساس مفاد قانون نظام مهندسی معدن و آیین نامه اجرایی آن و همچنین برپایه "مبانی قیمت گذاری خدمات مهندسی" و "دستورالعمل تعیین ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال شخص حقیقی" با اخذ نظرات سازمان استانها در تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۲ پس از بازنگری به تصویب شورای مرکزی رسید و توسط کمیته مشترک تدوین دستورالعمل ها در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۸ تأیید و نهایتاً در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ طی نامه شماره ۱۱۴۸۶۰۹ معاونت محترم معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت ابلاغ شده است. این دستورالعمل جایگزین دستورالعمل مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۰۹ شده است. معانی و مفاهیم واژه ها و اصطلاحات بکار رفته در این دستورالعمل مطابق قانون و آیین نامه اجرایی آن است.

۱- محاسبه ظرفیت اشتغال باقی مانده

۱-۱- ظرفیت اشتغال سالانه دارنده پروانه اشتغال برای هر یک از زمینه های وی به طور جداگانه، طبق "دستورالعمل تعیین ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال اشخاص حقیقی" برحسب ضریب عدد پایه p محاسبه و در ابتدای هر سال در بانک اطلاعاتی اعضای سازمان و در پرونده الکترونیکی عضو درج می شود. محاسبات برای هر سال تقویمی انجام می شود.

تبصره ۱- در صورت تغییر پایه در اثنای سال، ظرفیت اشتغال جدید با کسر ظرفیت استفاده شده برای بقیه سال منظور می شود.

۱-۲- هر عضو سازمان موظف است مشاغل خود را به موقع و با ارائه مدارک مربوط، پس از هر ارجاع شغل به اطلاع سازمان استان متبوع برساند. سازمان استان مشاغل عضو را به ترتیب وقوع در پرونده وی درج و در بانک اطلاعاتی اعضا وارد می کند.

تبصره ۱- هنگام ارتقای پایه و هرگونه اصلاح در پروانه اشتغال، فقط سابقه کار مشاغلی که در پرونده الکترونیکی عضو ثبت شده باشد قابل محاسبه است.

۱-۳- تعرفه حق الزحمه هر یک از مشاغل شخص، براساس نرخ های نفر ساعت یا نفر روز یا نفر ماه منطبق با درجه فعالیت های معدنی در زمینه های اشتغال عضو بطور جداگانه، طبق مبانی قیمت گذاری خدمات مهندسی تعیین و میزان اشتغال در نظر گرفتن مدت اشتغال در آن شغل محاسبه می شود. در حالت هایی که برای یک شغل نرخ مصوب وجود داشته باشد (تعرفه حق الزحمه مشاغل)، ابتدا درجه فعالیت (شغل) متناظر با پایه شخص در هر زمینه تعیین و سپس تعرفه حق الزحمه منطبق با آن درجه منظور می شود. در هر حالت تعرفه حق الزحمه برای تعیین میزان اشتغال، برای هر زمینه به طور جداگانه در بانک اطلاعاتی و در پرونده الکترونیکی وی بدون محاسبه ضرایب اعمال می شود. بدیهی است که در این محاسبه حق الزحمه واقعی شخص مورد توجه قرار نمی گیرد و تعرفه حق الزحمه به منظور محاسبه میزان اشتغال است. ضرایب پیش بینی شده در مبانی قیمت گذاری خدمات مهندسی (منطقه ای، سختی کار و غیره) و اضافات و کسور به منظور تعیین حداقل حق الزحمه واقعی عضو در نظر گرفته می شود.

۱-۴- با وارد کردن نوع شغل، درجه فعالیت و مدت آن در بانک اطلاعاتی، میزان اشتغال عضو در آن شغل، متناظر با پایه وی در هر زمینه تعیین و با کسر از ظرفیت اشتغال سالانه، باقی مانده ظرفیت اشتغال در هر زمینه محاسبه می شود. هر سازمان استان لازم است علاوه بر بانک اطلاعاتی اعضا، برای هر عضو در هر سال یک لیست (مشابه فرم پیوست شماره یک) در پرونده فیزیکی و الکترونیکی وی تشکیل دهد و محاسبات فوق را عیناً در لیست مزبور نیز انجام دهد.

۱-۵- تعرفه حق الزحمه مشاغل مختلف با تدوین شرح و شرایط هر شغل، به تدریج تعیین و ابلاغ می شود. فهرست تعرفه حق الزحمه تعدادی از مشاغل در دستورالعمل مربوطه قید شده است. این فهرست عنداللزوم اصلاح و تعرفه های مشاغل جدید به آن افزوده می شود.

تبصره- برای مشاغل غیر تمام وقت که در فهرست تعرفه‌ها وجود ندارد، سازمان استان می‌تواند به تشخیص خود بر حسب نوع کار، میزان اشتغال را بر مبنای حق الزحمه ساعتی یا نفر روز طبق مبانی قیمت‌گذاری تعیین و جهت اخذ مجوز به شورای مرکزی گزارش کند. اما در هر حال میزان آن نمی‌تواند از ۶۰۰ نفر ساعت یا ۷۰ نفر روز در سال بیشتر باشد.

۱-۶- برای شاغلان تمام وقت در مؤسسه‌های دولتی یا خصوصی، چنانچه شرح شغل آن تعریف شده باشد بر مبنای درجه فعالیت و چنانچه شرح شغل آنها تعریف نشده و شغل آنها مرتبط یا غیر مرتبط باشد، میزان اشتغال بر مبنای نرخ نفر ماه در مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی و با در نظر گرفتن پایه عضو در هر زمینه منظور و در ۱۲ ماه سال، یا در تعداد ماه‌های واقعی طبق قرارداد مربوط، ضرب می‌شود. کسر ماه کمتر از ۱۵ روز صفر و بیشتر از آن یک ماه منظور می‌شود.

تبصره ۱- برای مشاغل پاره وقت، روزانه و ساعتی ارجاعی سازمان مطابق مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی می‌بایست کسر از ظرفیت شود.

تبصره ۲- در صورتی که عضو فاقد شغل تمام وقت (ارجاعی یا غیر ارجاعی) باشد بابت مشاغل پاره وقت، روزانه و ساعتی غیر ارجاعی یا غیر مرتبط وی در صورت داشتن سوابق بیمه‌ای مطابق مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی کسر از ظرفیت شود.

۱-۷- مطابق مفاهیم قانون و آیین‌نامه اجرایی آن (به‌ویژه ماده ۱۲) عضو سازمان نمی‌تواند کاری را بپذیرد که خارج از صلاحیت وی و یا درجه آن بالاتر از حدود صلاحیت متناظر با پایه وی در آن زمینه باشد. البته پذیرش کارهای با درجه پایین‌تر بلامانع است.

حداکثر کار قابل ارجاع در مشاغل مسئول فنی و تهیه طرح به عضو مطابق جدول زیر است منوط بر اینکه مجموع ظرفیت کارهای ارجاعی از ظرفیت اشتغال عضو بالاتر نشود.

ردیف	شرح کار	تعداد کار قابل پذیرش در یک سال			
		ارشد	یک	دو	سه
۱	تهیه طرح اکتشاف	۲	۲	۱	۱
۲	تهیه گزارش پایان اکتشاف	۲	۱	۱	۱
۳	تهیه طرح بهره‌برداری معدن	۳	۲	۱	۱
۴	تهیه طرح فنی-اقتصادی واحدهای کانه‌آرایی، فرآوری و صنایع معدنی	۲	۱	۱	۱
۵	تهیه طرح بهره‌برداری واحدهای کانه‌آرایی فرآوری و صنایع معدنی	۲	۲	۱	۱
۶	مسئول فنی پاره وقت اکتشافی	۲	۲	۱	۱
۷	مسئول فنی تمام وقت زمین شناسی استخراجی	۱ (اجباری)	۱ (با تشخیص وزارت صمت)	۱ (اختیاری)	۱ (اختیاری)
۸	مسئول فنی پاره وقت معدن	۲	۲	۱	۱
۹	مسئول فنی تمام وقت (اکتشافی تفصیلی/معدن/صنایع معدنی)	۱	۱	۱	۱

تبصره ۱- دارندگان پروانه اشتغال چنانچه در طول یک سال از شغل مسئول فنی تمام وقت و پاره وقت استفاده نکنند. در مقایسه با سایر اعضا می‌توانند یک طرح اکتشاف/ گزارش پایان عملیات اکتشاف/ طرح بهره‌برداری/ طرح واحد کانه‌آرایی، فرآوری و صنایع معدنی اضافه‌تر تهیه نمایند.

۸-۱- پذیرش اشتغال پاره وقت هم زمان با اشتغال تمام وقت در چهارچوب ظرفیت باقی مانده سالانه طبق دستورالعمل تعیین ظرفیت اشتغال امکان پذیر است. اما پذیرش دو کار تمام وقت به طور هم زمان غیرممکن است، مگر آنکه با توجه به شرح شغل های مربوط و در شرایط استثنایی توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، مجاز اعلام شود که در این صورت باقی مانده ظرفیت اشتغال شخص در هر دو زمینه، صفر منظور می شود.

۹-۱- تمام ظرفیت اشتغال سالانه مهندسان و کارشناسان تمام وقت در شرکت های مشاور، دفاتر مهندسی و دفاتر فنی مؤسسات دولتی که شرح شغل سازمانی آنها انحصاراً طراحی است، به آن شرکت یا مؤسسه اختصاص پیدا می کند. البته اعلام مشاغل شخص برای اخذ تأییدیه صلاحیت در هر کار و انجام محاسبات کسر از ظرفیت اشتغال (به منظور حصول اطمینان از رعایت ظرفیت اشتغال سالانه)، ضروری است.

۱۰-۱- اشتغال به مشاغل تمام وقت با طول مدت بیش از ۶ ماه در محدوده هر استان، ملزم به عضویت شخص در سازمان استان است. اما برای اشتغال در مشاغل پاره وقت یا شغل های تمام وقت با مدت کمتر از ۶ ماه محدودیتی وجود ندارد. در اینگونه موارد، دارنده پروانه اشتغال مکلف است طبق تبصره ۲ از ماده ۲۲ آیین نامه اجرایی، مراتب را بطور کتبی به اطلاع سازمان هر دو استان برساند. سازمان استان محل وقوع کار باید مشخصات شغل را تعیین و به اطلاع سازمان متبوع عضو برساند. سازمان متبوع عضو پس از تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال باقی مانده و اعلام آن به استان محل وقوع کار، مراتب را جهت کسر از ظرفیت اشتغال در بانک اطلاعاتی و پرونده عضو درج می کند.

تبصره- در صورت محدودیت درخصوص مشاغل مسئول فنی پاره وقت، سازمان استان می تواند با کسب مجوز از شورای مرکزی از خدمات اعضای استان های مجاور تا شعاع ۵۰۰ کیلومتر استفاده نماید.

۱۱-۱- برای کارهایی که بخشی از آن در یک سال و بخشی از آن در سال بعد انجام می شود، در هر سال به نسبت مدت صرف شده در همان سال از ظرفیت اشتغال کسر می شود.

۱۲-۱- ظرفیت اشتغال هر سال در هر زمینه تا پایان اسفندماه بسته و فقط ۲۵ درصد باقی مانده به ظرفیت سال بعد (بدون قابلیت انتقال به سال های بعد) اضافه می شود.

۱۳-۱- در صورت تعلیق عضویت، به علت عدم پرداخت به موقع حق عضویت و یا هر علت دیگر، ظرفیت اشتغال عضو صفر می شود. اما با رفع تعلیق، مجدداً ظرفیت اشتغال معادل با مدت باقی مانده از سال برقرار می شود.

۲- کارمزد صدور تأییدیه حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال

۱-۲- هر سازمان استان می تواند تا سقف نرخ های مندرج در این دستورالعمل، درصدی از حق الزحمه مشاغل اعضا را تعیین و به عنوان کارمزد ارجاع خدمات مهندسی طبق ماده ۳۳ قانون از عضو دریافت کند. این کارمزد از همه مشاغلی که به تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال نیاز دارد، اعم از دولتی یا غیردولتی، قابل دریافت است. نرخ های کارمزد ارجاع خدمات در چارچوب مصوبات شورای مرکزی باید توسط هیأت مدیره به طور سالانه تعیین و طی شیوه نامه ای به اطلاع عموم برسد.

۲-۲- مبالغ دریافتی بابت کارمزد ارجاع خدمات مهندسی باید در بودجه سالانه سازمان استان پیش بینی شود و به تصویب مجمع عمومی برسد.

۳-۲- کارمزد ارجاع خدمات مهندسی از عضو قابل دریافت است و ارتباطی به کارفرمای وی ندارد. در صورت پرداخت توسط کارفرما از حق الزحمه پرداختی عضو بایستی کسر شود.

۴-۲- مبلغ قابل دریافت به عنوان کارمزد تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال خدمات مهندسی ارجاع شده، در چارچوب مصوبات شورای مرکزی که طی شیوه نامه مصوب هیأت مدیره تعیین می شود، برای مشاغل تمام وقت حداکثر ۳ درصد حق الزحمه یک سال آن و برای مشاغل پاره وقت درصدی از نرخ تعرفه مربوط به هر شغل است. برای ایجاد توازن، با افزایش کار توسط هر

عضو، نرخ کارمزد نیز افزایش می‌یابد. این درصد بر حسب مجموع حق الزحمه سالانه (تمام وقت و پاره وقت) به ترتیب زیر تعیین می‌شود:

- تا P ۴۸۰ حداکثر ۱۰ درصد.

- از P ۴۸۰ تا P ۸۰۰ حداکثر ۱۱ درصد نسبت به مازاد ردیف قبل.

- از P ۸۰۰ تا P ۱۲۰۰ حداکثر ۱۲ درصد نسبت به مازاد ردیف قبل.

- از P ۱۲۰۰ تا P ۱۶۰۰ حداکثر ۱۴ درصد نسبت به مازاد ردیف قبل.

۲-۵- محاسبه کارمزد ارجاع خدمات مهندسی، بر اساس درجه شغل تعیین می‌شود و ابتدا تعرفه حق الزحمه شغل بر مبنای درجه شغل در زمینه مربوط تعیین و سپس کارمزد بر مبنای این تعرفه، محاسبه می‌شود.

۲-۶- سازمان استان می‌تواند کارمزد مشاغل تمام وقت را طبق شیوه‌نامه مصوب هیأت مدیره، به تقسیط دریافت کند.

۳- روش ارجاع کار و صدور تأییدیه

۳-۱- برای اشتغال به فعالیت‌هایی که طبق ماده ۴ قانون، دارا بودن پروانه اشتغال برای آنها ضروری اعلام شده است، وفق مواد ۱۲ و ۱۳ آیین‌نامه اجرایی قانون، باید حدود صلاحیت و دارا بودن ظرفیت اشتغال عضو، توسط سازمان استان مورد تأیید قرار گیرد.

مسئولیت دریافت تأییدیه حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال مستقیماً متوجه عضو بوده و تخلف از آن برابر مفاد ماده ۸۳ آیین‌نامه اجرایی (به ویژه بندهای ذ و ژ) قابل پیگرد توسط شورای انتظامی است.

۳-۲- برگ تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال، همراه با تصویر پروانه اشتغال، باید به احکام استخدامی یا قرارداد اشتغال عضو پیوست شود.

۳-۳- متقاضی (حقیقی یا حقوقی) استفاده از خدمات مهندسی، چنانچه خود نتواند عضوی را به این منظور تعیین کند، لازم است به سازمان نظام مهندسی معدن استان مراجعه کند تا افراد واجد شرایط از سوی سازمان استان به وی معرفی شود و او از بین آنان یکی را برگزیند. به منظور اجتناب از تداخل وظایف و رعایت توازن اشتغال بین اعضای سازمان، در صورت مراجعه متقاضی به اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان نیز باید توسط آن اداره کل از سازمان نظام مهندسی معدن استان استعلام شود.

۳-۴- اشخاص حقیقی و حقوقی که به تعداد کافی کارشناس در استخدام خود دارند می‌توانند هر یک از آنها را برای تصدی مشاغل مورد نیاز خود منصوب و معرفی کنند مشروط بر آنکه برگ تأیید حدود صلاحیت و تعیین ظرفیت اشتغال باقیمانده را از سازمان استان دریافت کنند. در این صورت انتخاب و تعیین کارشناس، مشمول برنامه نوبتی نخواهد بود.

۳-۵- چون عمده‌ترین تعارضات ارجاع کار، مربوط به خدمات تهیه طرح‌ها و گزارش پایان عملیات اکتشاف است، برای ایجاد توازن نسبی در ارجاع خدمات مربوط، سازمان استان باید برنامه مدونی تنظیم و ارجاع کار را بصورت نوبتی انجام دهد. تشکیل کمیته نظارت بر خدمات فنی و حرفه‌ای اعضا مندرج در بند ۳-۶ نظام نامه اداری تشکیلاتی سازمان استان‌ها برای همه استان‌ها الزامی است و این کمیته، وظیفه نظارت بر اجرای برنامه نوبتی توزیع ارجاع خدمات بین اعضا را بر عهده دارد.

تبصره ۱- عضوی که هیچگونه اشتغال تمام وقت نداشته باشد، می‌تواند موضوع را به همراه مستندات مربوطه کتباً اعلام و در صورت موافقت از تمام ظرفیت اشتغال خود برای کارهای پاره‌وقت استفاده کند. بدیهی است اعلام خلاف واقع، طبق ماده ۸۳ آیین‌نامه اجرایی مشمول مجازات انتظامی خواهد بود.

تبصره ۲- اعضای که در طول یک سال به آن‌ها خدماتی ارجاع نشده باشد در سال بعد در اولویت فهرست ارجاع کار قراردارند.

۳-۶- سازمان استان، اعضا را برحسب پایه، رسته، زمینه، تخصص و تجربه گروه بندی می‌کند. متقاضی استفاده از خدمات مهندسی، با مراجعه به سازمان استان (مشابه فرم شماره ۱) مشخصات کار مورد نظر خود را اعلام می‌کند. برای اینکه آزادی

- عمل متقاضی محدود نشود، سازمان استان موظف است حداکثر ظرف مدت دو روز فهرستی از چند نفر (در صورت امکان تا ۵ نفر) کارشناس واجد شرایط برای کار مورد نظر را به متقاضی معرفی کند تا یکی از آنها را برگزیده و با وی به توافق برسد.
- ۷-۳- پس از حصول توافق متقاضی با عضو، (مشابه فرم شماره ۲) متفقاً آمادگی خود را به سازمان استان اعلام می‌کنند. سازمان استان بر اساس دستورالعمل درجه بندی فعالیت های معدنی، درجه محدوده / معدن / واحد کانه‌آرایی، فرآوری و صنایع معدنی مورد نظر را مشخص، گواهی تأیید حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال عضو را (مشابه فرم شماره ۳) صادر می‌کند. نسخه‌هایی از این گواهی به کارفرما، عضو و اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان داده می‌شود و یک نسخه نیز در پرونده فیزیکی / الکترونیکی عضو بایگانی می‌شود. پس از انعقاد قرارداد، مشخصات کار در بانک اطلاعاتی اعضا در سامانه سازمان نظام مهندسی معدن ایران و پرونده الکترونیکی عضو درج و متناسباً از ظرفیت اشتغال وی کسر می‌شود.
- ۸-۳- با توجه به فرصت مورد نیاز برای تهیه طرح و یا تدوین گزارش فنی و یا تهیه نقشه، زمان ارائه طرح یا گزارش فنی یا نقشه به اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان یا سایر مراجع ذیربط نباید زودتر از ۱۵ روز پس از صدور تأییدیه حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال باشد. متقاضیان استفاده از خدمات مهندسی باید با توجه به این موضوع، به موقع نسبت به انتخاب کارشناس اقدام کنند و مسئولیت هرگونه تأخیری متوجه خودشان خواهد بود.
- ۹-۳- پایان کار و ارائه کامل خدمات، باید توسط کارفرما و اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان یا سایر مراجع ذیربط اعلام و توسط عضو به سازمان استان ارائه تا در پرونده الکترونیکی وی درج شود.
- ۱۰-۳- عضو سازمان هنگام انعقاد هر نوع قرارداد باید دقت کند که قرارداد، منطبق بر مقررات جاری کشور باشد تا در صورت لزوم بتواند برای احقاق حقوق خود به مراجع قانونی رجوع کند. سازمان استان باید در این مورد اعضا را راهنمایی کند.
- ۱۱-۳- کلیه ارجاعات مربوط به فعالیت های اعضا سازمان می‌بایست در سامانه سازمان نظام مهندسی معدن ثبت شده و کد یکتا (کسب و کار) دریافت گردد، مسئولیت اجرای صحیح این بند برعهده سازمان استان می‌باشد.